

OBEC MARKUŠOVCE

OBECNÝ ÚRAD, Michalská 51, MARKUŠOVCE

Ing. Františka Šteinerová, hlavný kontrolór obce

Stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2012 – 2014 a k návrhu rozpočtu obce na rok 2012

V zmysle § 18f, odsek 1, písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len v z.n.p.)

p r e d k l a d á m

odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce na roky 2012 – 2014.

Odborné stanovisko k návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2012 – 2014 a k návrhu rozpočtu obce na rok 2011 (ďalej len „odborné stanovisko“) bolo spracované na základe podkladov, ktoré boli vyvesené na verejnej výveske pri obecnom úrade, ale aj na internete dňa 21. 2. 2012, t.j. návrhu položkového rozpočtu Obce Markušovce na roky 2012-2014 a návrhu programového rozpočtu Obce Markušovce na roky 2012-2014, vrátane návrhu rozpočtu ZŠ s MŠ Markušovce, ktorý tvorí súčasť návrhu rozpočtu obce.

VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu viacročného rozpočtu obce Markušovce na roky 2012 – 2014 a návrhu rozpočtu obce na rok 2012 (ďalej len „návrh rozpočtu“) z dvoch hľadiší:

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu
2. Základná charakteristika návrhu rozpočtu

1. ZÁKONNOSŤ PREDLOŽENÉHO NÁVRHU ROZPOČTU

1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu má byť spracovaný podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. ako viacročný, v členení podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok – rok 2012,
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2013,
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, ktorý sa zostavuje podľa písmena b/ – teda rok 2014.

Predložený návrh rozpočtu obce je spracovaný v súlade s vyšie uvedeným znením zákona, t.j. na 3 roky.

Podľa § 9, odst. 2 viacročný rozpočet sa zostavuje v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok. **Rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok je záväzný**, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky nie sú záväzné, majú len orientačný charakter, ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch.

Viacročný rozpočet je zostavený v rovnakom členení, ako rozpočet na rok 2012. Kapitálové príjmy a výdavky na rok 2013 a 2014 nie sú uvedené žiadne. Podľa rozpočtu obec neuvažuje v týchto rokoch s nijakým rozvojom.

Viacročný rozpočet má byť vyhotovený v súlade s § 10 ods. 3 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. a vnútorne členený na:

- a / bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- b/ kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- c/ finančné operácie.

Členenie rozpočtu na bežný, kapitálový a finančné operácie je dodržané.

Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie **v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v z.n.p.**, ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy

Návrh rozpočtu obce má byť zostavený v súlade s ustanoveniami § 10 , odst. 7 zákona o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy č. 583/2004, t.j. má splňať určité kritéria, aby sa obec nedostala do platobnej neschopnosti a tým do ozdravného režimu či nútenej správy. Predložený návrh rozpočtu je zostavený na rok 2012 ako vyrovnaný, t.j. výdavky sa rovnajú príjomom. ako celok, vrátane finančných operácií, ktoré v zmysle § 10, ods. 6 nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce **Z toho dôvodu z predloženého návrhu sa nedá zistíť, aký je výsledok rozpočtu bez finančných operácií, ktoré slúžia len na vyrovnávanie rozpočtu. HV sa zistuje podľa zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy, § 2 /prebytok alebo schodok = príjmy – výdavky bez finančných operácií/. Doplňam v tabuľke č. 1:**

Tabuľka č. 1 Návrh rozpočtu na rok 2012 v Eur

	Bežný rozpočet	Kapitálový rozpočet	Spolu bez FO	FO	Spolu s FO
Príjmy	2086840	370500	2457340	7100	2464440
Výdavky obec	644110	523450	1167560	51131	1218691
Výdavky ZŠ s MŠ	1245749	0	1245749	0	1245749
Rozdiel	196981	-152950	44031	-44031	0

Zdroj: Návrh položkového rozpočtu Obce Markušovce na rok 2012-2014

Z tabuľky č.1 vyplýva, že:

1. rozpočet obce na rok 2012, vrátane ZŠ s MŠ /bežný+kapitálový/ bol zostavený ako prebytkový v sume 44.031,- Eur,- €

2. podmienky uvedené v zákone o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy č. 583/2004 Zb., § 10, odst.7 boli dodržané, t.j.:

a/ bežný rozpočet sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. Bežný rozpočet na rok 2012 bol zostavený ako prebytkový v sume 196.981,- €,

b/ kapitálový rozpočet sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový, môže byť aj schodkový, ak tento schodok možno kryť zostatkom finančných operácií obce z minulých rokov, návratnými zdrojmi financovania alebo je tento schodok krytý prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku. Kapitálový rozpočet bol zostavený ako schodkový v sume -152.950,- Eur. Tento schodok možno

kryť prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku, keďže suma 196.981,- Eur na to postačuje.

c/ ak je bežný rozpočet zostavený ako prebytkový, možno prebytok príslušného rozpočtu použiť na úhradu návratných zdrojov financovania. Rozdiel bežného a kapitálového rozpočtu činí 44.030,- Eur /196.981 – 152.950/. V rozpočte sa s tou sumou ráta na úhradu návratných zdrojov financovania, t.j. splátky úverov=finančné operácie.

Návrh rozpočtu na roky 2013, 2014 je zostavený ako celok, vrátane finančných operácií, v podobe prebytku, t.j. celkové príjmy sú vyššie ako celkové výdavky. Z dôvodu chýbajúcich kapitálových príjmov a kapitálových výdavkov výsledok môže byť iný.

Podľa § 4 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy, ktorý je základným pravidlom pre zostavenie rozpočtu obce, rozpočet obce má v zmysle odst. 5 obsahovať aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce /ďalej len programy obce/.

Predložený návrh rozpočtu na roky 2012-2014 je predložený aj v programovej podobe, t.j. jednotlivé výdavky položkového rozpočtu sú alokované do programov, podprogramov, ktoré obsahujú zámery, ciele, merateľné ukazovatele. Podľa manuálu na tvorbu programových štruktúr programový rozpočet delí podprogramy ešte na prvky a projekty, ktoré predstavujú rovnocenné časti podprogramu. Predložený návrh programového rozpočtu takéto delenie neobsahuje. V obci v súčasnosti beží jeden projekt týkajúci sa rekonštrukcie zdravotného strediska. Z predloženého programového rozpočtu nie je jasné, kde sú naplánované ciele, merateľné ukazovatele, vrátane výdavkov na tento projekt. Na zdravotníctvo sú podľa položkového rozpočtu naplánované za rok 2012 výdavky v sume 408.135,- Eur /kód funkčnej klasifikácie 0760/, t.j. približne 1/3 výdavkov obce. Programový rozpočet je dobrou pomôckou najmä pre obecné zastupiteľstvo. Prostredníctvom cielov a merateľných ukazovateľov slúži na realizáciu a kontrolo slúbov-cieľov, ktoré dali poslanci svojim voličom a ktoré chcú v daných rokoch dosiahnuť. Je potrebné sa nimi pri schvaľovaní podrobnejšie zaoberať, prípadne ich zmeniť či doplniť, vrátane súm na to vyhradených o ciele, ktoré chcú poslanci OZ dosiahnuť za svoje volebné obdobie, ktoré končí v roku 2014, čo je posledný rok predloženého návrhu rozpočtu.

Návrh rozpočtu zohľadňuje ustanovenia zákonov /v príjmovej časti/:

- č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady
- č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p., na základe ktorého v súlade s § 3 predmetného zákona výnos dane z príjmov fyzických osôb je v príslušnom rozpočtovom roku príjom rozpočtov obcí vo výške 65,4 % /znižené od r.2012 zo 70,3 %/,
- č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z.n.p. a ostatné súvisiace právne normy.

Súčasťou rozpočtu obce je v zmysle § 4, odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy aj rozpočet príjmov a výdavkov rozpočtovej organizácie zriadenej obcou, t.j. rozpočet ZŠ s MŠ Markušovce. Návrh rozpočtu ZŠ s MŠ je vypracovaný prehľadne podľa kódov zdrojov, v súlade s rozpočtovou ekonomickej klasifikáciou, aj funkčnej klasifikáciou, ako viacročný rozpočet a tiež v programovej podobe. **Návrh položkového rozpočtu Obce Markušovce obsahuje len výdavky rozpočtu ZŠ s MŠ. V sume príjmov celkom chýbajú vlastné príjmy ZŠ s MŠ uvedené v návrhu rozpočtu ZŠ s MŠ Markušovce pod kódom 71 v sume 11.750,- Eur. Z toho dôvodu návrh rozpočtu nie je v súlade s vyššie uvedeným znením zákona o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy a o túto sumu bude HV obce vyšší.**

Aby rozpočet mohol platiť od 1. 1. nasledujúceho roka, musí byť OZ schválený najneskôr do 31. 12. **V uvedenom termíne návrh rozpočtu neboli OZ predložený.** Z toho dôvodu Obec Markušovce hospodári v rozpočtovom provizóriu už piaty rok za sebou, čo pre obec nie je dobrá vizitka a svedčí to o dlhodobých problémoch v tejto oblasti.

1.2. Súlad so všeobecne záväznými nariadeniami obce, s uzneseniami obecného zastupiteľstva, zásadami rozpočtového hospodárenia, strategickými materiálmi - plánom hospodárskeho a sociálneho rozvoja, územným plánom, LSMRS

VZN

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s všeobecne záväznými nariadeniami obce, napr. VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady č.1/2008+ dodatok č.1/2009, Všeobecne záväzné nariadenie Obce Markušovce č. 4/2011 o výške príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach. **Návrh rozpočtu nie je v súlade s postupom uvedeným vo VZN č. 1 zo dňa 9. 5. 2006 o poskytovaní dotácií právnickým a fyzickým osobám - podnikateľom z územia obce Markušovce** – návrh už obsahuje konkrétnu sumu dotácie pre konkrétné subjekty bez toho, aby boli prerokované príslušné žiadosti. Na dotácie pritom nie je právny nárok. Podľa návrhu rozpočtu už nik iný nemá šancu na dotáciu, okrem organizácií uvedených v rozpočte. V súlade s príslušným VZN nie je ani návrh bežného rozpočtu v časti ostatné kultúrne služby, kde sú naplánované výdavky priamo pre subjekty, ktoré majú rovnaké alebo podobné postavenie ako subjekty uvedené v časti výdavky verejnej správy, kód ekonomickej klasifikácie 642001 /súbor Markušovčan, zdravotne postihnutí/. Podľa zákona o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy č. 583/2004 Z.z., § 7, odst. 6 v rozpočte obce na príslušný rozpočtový rok sa prostriedky na dotácie PO a FO – podnikateľovi rozpočtujú na konkrétnu akciu, úlohu alebo účel použitia prostriedkov. **V súlade s VZN nie je ani postup, ktorý bol minulý rok prijatý vo VZN o kontrole.** Podľa neho finančná komisia kontroluje návrhy rozpočtu obce a rozpočtu ZŠ s MŠ Markušovce pred ich zverejnením minimálne 5 dní vopred. Finančná komisia sa k návrhu rozpočtu prvýkrát zišla až po jeho zverejnení.

Zásady alebo iné pravidlá /VZN, smernica/ tvorby rozpočtu Obec Markušovce nemá prijaté žiadne. Aj to môže byť jeden z dôvodov, prečo rozpočet mešká a obec hospodári v rozpočtovom provizóriu už niekoľko rokov za sebou. Súčasťou pravidiel rozpočtového hospodárenia môže byť aj harmonogram prípravy návrhu rozpočtu, jeho schválenia tak, aby rozpočet na nasledujúci rok bol zostavený a schválený ešte v roku predchádzajúcim, čím by sa obec vyhla rozpočtovému provizóriu. Zásady či iné pravidlá tvorby rozpočtu sú jednou z podmienok programového rozpočtovania, kde je potrebné do tvorby cieľov, merateľných ukazovateľov zapojiť všetky orgány obce.

PHSR, LSMRS – programové rozpočtovanie má veľmi úzku súvislosť so strategickým plánovaním a manažérskym riadením. Tieto by mali byť podkladom pre zostavenie rozpočtu, najmä jeho kapitálovej časti . Obec Markušovce má schválené uznesením obecného zastupiteľstva dva strategické materiály – plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja a lokálnu stratégiju marginalizovaných rómskych skupín. **Predložený návrh rozpočtu obce na roky 2012 -2014 je v kapitálovej časti v súlade s PHSR prijatým na roky 2010-2015 len v zámeroch týkajúcich sa zdravotného strediska.** Plánovaná suma však prevyšuje schválenú sumu viac ako 10-násobne /v PHSR 33.193,90 Eur/. O ostatných schválených aktivitách sa v priebehu rokov 2012-2014 zrejme vôbec neuvažuje, kedže v návrhu rozpočtu v kapitálových výdavkoch nie je naplánované nič.

LSMRS – lokálna stratégia marginalizovaných rómskych skupín je druhý dokument, z ktorého by obec mala vychádzať pri zostavovaní svojho rozpočtu. Táto by mala byť tiež v súlade s programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ktorý má byť vypracovaný podľa § 8, odst. 1 zákona o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 Z.z., podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. PHSR a LSMRS nie sú ako strategické dokumenty dosiaľ nikde zverejnené, aby občania k nim mali prístup.

Územný plán – návrh rozpočtu obsahuje v kapitálových výdavkoch vyčlenenú sumu na jeho obnovu. Z dôvodu, že už niekoľko rokov sa pracuje na jeho aktualizácii, je potrebné zvážiť, či plánované aktivity uvedené pri kapitálových výdavkoch sú v súlade so súčasnou podobou a či je možné ich realizovať skôr, ako dôjde k jeho aktualizácii /klzisko, revitalizácia verejného priestranstva/.

Strategické dokumenty obce boli prijaté uznesením orgánom na to kompetentným – obecným zastupiteľstvom. Uznesenie o ich schválení podpísal starosta obce ako druhý orgán obce na to oprávnený. Z dôvodu, že tieto dokumenty boli prijaté naráčalo kvôli získaniu prostriedkov z fondov EÚ, tiež z dôvodu, že od prijatia uznesenia došlo k značnej finančnej zmene vo svete /kríza/, ale i v našom štáte, čo má dopad aj na rozpočet obce, taktiež z dôvodu, že došlo aj k zmene orgánov obce, odporúčam vedeniu obce zaoberať sa čím skôr prioritami obce, prípadne zmenou príslušných dokumentov s využitím participácie obyvateľstva, pretože obyvateľstvo obce je to, pre ktorých to robíme a ktorý dali a dajú mandát všetkým voleným predstaviteľom obce . Z dôvodu, že uznesenie obecného zastupiteľstva a jeho podpísanie starostom predstavuje určitý právny akt, zrušiť či zmeniť ho možno len tým istým spôsobom a tými istými orgánmi. Tieto veci mali byť ujasnené ešte predtým, ako došlo k príprave a zverejneniu predloženého návrhu rozpočtu na roky 2012-2014. Strategické materiály tak zatial plnia len jedinú úlohu – máme ich, ale sú nám nič, pretože z nich nevychádzame alebo len minimálne. Čas a finančné prostriedky vynaložené na ich prípravu a schválenie tak možno považovať za neefektívne vynaložené.

1.3. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh rozpočtu Obce Markušovce na roky 2012 – 2014 bol zverejnený v obci (na úradnej tabuli obce) dňa 21. 2. 2012, bez podrobnejšieho rozpočtu ZŠ s MŠ Markušovce z dôvodu rozsiahlosťi materiálov. Návrh rozpočtu Obce Markušovce na roky 2012 – 2014 bol dňa 21. 2. 2012 zverejnený aj internetovej stránke obce a to vrátane rozpočtov ZŠ s MŠ Markušovce. Ked'že schvaľovanie rozpočtu je naplánované na rokovanie OZ konaného 13. 3. 2012 lehota na jeho zverejnenie, t.j. najmenej 15 dní pred rokovaním OZ, bude zo strany obce dodržaná.

2. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Predložený návrh rozpočtu obsahuje komentár v dokumente Návrh programového rozpočtu Obce Markušovce na rok 2012-2014 výdavková časť. Tento obsahuje plánované výdavky na roky 2012-2014 za jednotlivé programy, podprogramy celkom. Tieto sumy vychádzajú z návrhu programového rozpočtu v tabuľkovej forme, kde sú rozdelené na bežné, kapitálové výdavky a výdavkové finančné operácie podľa jednotlivých skupín výdavkov. Jednotlivé položky týchto skupín sú uvedené v návrhu položkového rozpočtu podľa funkčnej klasifikácie, ktorá sa nachádza aj v návrhu programového rozpočtu. **Komentár k príjmovej časti rozpočtu nie je uvedený žiadnen.** Predložený návrh neobsahuje predpokladaný hospodársky výsledok vôbec, ani ako celok, ani za jednotlivé rozpočty, t.j. bežný, kapitálový a finančné operácie.

Na schválenie je predložený návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2012 – 2014 a návrh rozpočtu obce na rok 2012 vrátane finančných operácií, ktoré už niekoľko rokov nie sú súčasťou hospodárskeho výsledku obce, ale sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce. Z toho dôvodu uvádzam údaje v tabuľke č. 2 s finančnými operáciami, ako je predložený návrh rozpočtu a v tabuľke č.3 s vypočítaným rozdielom bez finančných operácií. V uvedených tabuľkách sa nenachádzajú vlastné príjmy ZŠ s MŠ Markušovce, ktoré nie sú v predloženom návrhu položkového rozpočtu zahrnuté do celkových príjmov. Z toho dôvodu uvedené rozdiely príjmov a výdavkov celkom budú vyššie ako v predloženom návrhu rozpočtu Obce Markušovce.

Tabuľka č. 2 Rozpočet celkom, vrátane finančných operácií a výdavkov ZŠ s MŠ v Eur

Rozpočtové roky	2012	2013	2014
Príjmy celkom /s fin.operáciami/	2.464.440	2.165.023	2.248.167
Výdavky celkom /s fin.operáciami/	2.464.440	1.849.443	1.949.732
Rozdiel“ príjmy – výdavky celkom	0	+315.580	+298.435

Zdroj: návrh položkového rozpočtu Obce Markušovce na roky 2012-2014

Tabuľka č. 3 Návrh rozpočtu celkom, vrátane výdavkov ZŠ s MŠ bez finančných operácií v Eur

Rozpočtové roky	2012	2013	2014
Príjmy celkom /s fin. operáciámi/	2.464.440	2.165.023	2.248.167
Finančné operácie príjmové	7100	0	0
Príjmy celkom /bez fin. operácií/	2.457.340	2.165.023	2.248.167
Výdavky celkom /s fin. operáciámi/	2.464.440	1.849.443	1.949.732
Finančné operácie výdavkové	51.131	51.131	51.131
Výdavky celkom /bez fin. operácií/	2.413.309	1.798.312	1.898.601
HV= prebytok rozpočtu /+/-	44.031	366.711	349.566

Zdroj: návrh položkového rozpočtu Obce Markušovce na rok 2012-2014

v členení:

Bežný rozpočet:

Tabuľka č. 4 Návrh bežného rozpočtu Obce Markušovce, vrátane rozpočtu ZŠ s MŠ v Eur

Rozpočtové roky	2012	2013	2014
Bežné príjmy celkom	2.086.840	2.165.023	2.248.167
Bežné výdavky celkom	1.889.859	1.798.312	1.898.601
Z toho: výdavky obce	644.110	508.200	546.626
Výdavky ZŠ s MŠ	1.245.749	1.290.112	1.351.975
Hospodárenie obce: +prebytok rozpočtu – schodok rozpočtu	+196.981	+366.711	+349.566

Zdroj: návrh položkového rozpočtu Obce Markušovce na roky 2012-2014

Kapitálový rozpočet:

Tabuľka č.5 Návrh kapitálového rozpočtu, vrátane rozpočtu ZŠ s MŠ v Eur

Rozpočtové roky	2012	2013	2014
Kapitálové príjmy celkom	370.500	0	0
Kapitálové výdavky celkom	523.450	0	0
Hospodárenie obce: prebytok rozpočtu – schodok rozpočtu	-152.950	0	0

Zdroj: návrh položkového rozpočtu Obce Markušovce na roky 2012-2014

S kapitálovými výdavkami sa v rozpočte ZŠ s MŠ neuvažuje v priebehu rozpočtovaných rokov 2012-2014, preto v kapitálových výdavkoch celkom sa nachádzajú len kapitálové výdavky týkajúce sa obce.

Finančné operácie:

Tab. č. 6 Návrh rozpočtu týkajúci sa finančných operácií obce v Eur

Rozpočtové roky	2012	2013	2014
Príjmové finančné operácie celkom	7.100	0	0
Výdavkové finančné operácie celkom	51.131	51.131	51.131
Hospodárenie obce: prebytok rozpočtu – schodok rozpočtu	-44.031	-51.131	-51.131

Zdroj: návrh položkového rozpočtu Obce Markušovce na roky 2012-2014

2. 1. ROZPOČET PRÍJMOV

2.1.1. Bežné príjmy

Tab. č.7 Vývoj bežných príjmov rozpočtu obce /bez vlastných príjmov ZŠ s MŠ/ za roky 2007-2014
v Eur

Rok	Rozpočet príjmov celkom	Skutočnosť naplnenia príjmov celkom	% plnenia
2007	1.563.766	1.520.647	97,24%
2008	1.717.885	1.724.856	100,41%
2009	1.824.030	1.942.527	106,50%
2010	1.990.550	2.086.508	104,82%
2011	2.055.230	1.999.330	97,28%
2012	2.086.840	x	x
2013	2.165.023	x	x
2014	2.248.167	x	x

Zdroj: finančné výkazy obce o plnení rozpočtu+stanoviská hlavného kontrolóra k rozpočtu
a k záverečnému účtu za roky 2007-2011+ návrhu položkového rozpočtu na rok 2012

V tabuľke sú prehľadným spôsobom spracované základné údaje pre porovnanie vývinu príjmov za obdobie rokov 2007 – 2014. Za uvedené roky bežné príjmy obce /bez vlastných príjmov ZŠ s MŠ/ rastli, až po rok 2011, kedy došlo prvýkrát k poklesu. Za roky 2012-2014 sa v návrhu rozpočtu ráta s rastom týchto príjmov, čo však vzhládom na súčasnú situáciu vo svete, EÚ i SR tak nemusí byť, skôr naopak. Obec v minulom roku zvýšila VZN iba príjmy, ktoré bude vyberať škola. Tieto sa v danej tabuľke nenachádzajú. Na náraste príjmov sa podielajú najmä granty a transféry na prenesený výkon štátnej správy a tiež podielové dane.

Tab.č.8 Vývoj vlastných príjmov=bežných ZŠ s MŠ v Eur za roky 2007-2014 v Eur

Rok	Rozpočet príjmov celkom	Skutočnosť naplnenia príjmov celkom	% plnenia
2007	0	0	0
2008	15933,00	17460,00	109,58
2009	6424,00	6729,00	104,74
2010	8497,00	10711,00	126,60
2011	10000,00	2465,00	24,65
2012	11850,00	x	x
2013	12205,00	x	x
2014	12560,00	x	x

Zdroj: finančné výkazy ZŠ s MŠ o plnení rozpočtu + stanoviská k záv. účtu obce a k návrhom rozpočtov obce za roky 2007-2014

Vlastné príjmy ZŠ s MŠ sa v návrhu položkového rozpočtu obce na roky 2012-2014 nenachádzajú, aj napriek tomu, že ZŠ s MŠ s nimi vo svojom rozpočte ráta. Tieto je potrebné prirátať k príjmom obce. O túto sumu sa dvíha konečný výsledok hospodárenia obce, za rok 2012 o 11.850,- Eur, r. 2013 12.205,- Eur a rok 2014 o 12.560,- Eur.

Daňové príjmy

Daňové príjmy sú všetky príjmy obce vykázané podľa ekonomickej klasifikácie v návrhu položkového rozpočtu v skupine 1. Z nich najpočetnejšiu skupinu tvoria **podielové dane**. Z celkových príjmov obce uvedených v návrhu podielové dane predstavujú 30 % podiel. Vývoj podielových daní za posledné roky s výhľadom na roky 2012-2014 je uvedený v tabuľke č. 8.

Tab. č.9 Vývoj podielových daní obce za roky 2007-2014 v Eur

Rok	Plán	Skutočnosť	% plnenia
2007	557.658	554.106	99,36
2008	630.684	662.650	105,07
2009	627.363	637.821	101,67
2010	520.000	528.354	101,61
2011	645.239	620.006	96,08
2012	740.075	x	x
2013	780.000	x	x
2014	810.000	x	x

Zdroj: finančný výkaz plnenia rozpočtu rok 2007, 2008, 2009, 2010, 2011+návrh rozpočtu 2012-2014

Z tabuľky č. 8, časť skutočnosť a % plnenia vyplýva, že podielové dane v obci rástli do roku 2010, kedy došlo z dôvodu krízy k poklesu oproti predchádzajúcemu roku o 109.467,- Eur. V roku 2011 tieto príjmy opäť narastli. Oproti roku 2010 je to nárast o 91.652,- Eur. Podielové dane sú jediné dane z daňových príjmov uvedených v rozpočte obce, o ktorých nerozhoduje OZ, ale ich výška a podiel závisí od zákonov priatých národnou radou, predovšetkým zákona o dani z príjmov a zákona o rozpočtovom určení výnosu niektorých daní územnej samospráve. Podkladom pre výpočet podielových daní je aj počet obyvateľov obce, ich štruktúra /žiaci, ľudia starší ako 60 rokov/, pretože v podielových daniach sa obciam dávajú finančné prostriedky aj na zabezpečenie originálnych kompetencií v oblasti školstva a sociálnych vecí. K opäťovnému zvýšeniu podielových daní v roku 2011 došlo predovšetkým z dôvodu mnohých zmien vykonaných v zákone o dani z príjmov, čím došlo k väčšiemu výberu dane z príjmov fyzických osôb a tým aj väčšiemu prerozdeleniu vybratej dane. V návrhu rozpočtu obce na roky 2012-2014 sa ráta so zvýšením tejto dane vo všetkých troch rokoch. Návrh na rok 2012 je v súlade s údajmi uvedenými v tabuľke ministerstva financií. Oproti skutočnosti roku 2011 sa ráta so zvýšením tejto dane o 120.069,- Eur. Suma uvedená v tabuľke ministerstva financií vychádza už zo skutočnosti, že celkové % prerozdelenia tejto dane pre obce ako celok sa prvýkrát znížilo zo 70,3 % na 65,4 %. Napriek tomu, že tento údaj má reálny podklad, je potrebné byť opatrný pri výdavkoch a radšej čakať nižšie príjmy z viacerých dôvodov:

- odhad príjmov vychádzal z lepších údajov ako ukazuje skutočnosť
- už v roku 2011 boli skutočné príjmy nižšie ako plánované o 25.233,- Eur
- kríza nadálej pokračuje
- výber dane z príjmov FO závisí vo veľkej miere od počtu zamestnaných ľudí a ich príjmov. Oproti predchádzajúcemu roku nezamestnanosť stúpa a jej vývoj je neistý. Príjmy zamestnancov z dôvodu krízy rastú slabšie, alebo vôbec.
- z dôvodu krízy je možné po voľbách očakávať škrty v štátnom rozpočte s dosahom aj na samosprávu /aj napriek tomu, už došlo minulý rok k zmene zákona o prerozdelení vybratej dane z príjmov FO/.
- z dôvodu nových pravidiel priatých v rámci EÚ týkajúcich sa finančných pravidiel a rozpočtovej zodpovednosti jednotlivých krajín, vrátane Slovenska, je možné očakávať zmeny s dosahom aj na samosprávu.

Príjmy z majetkových daní /daň z nehnuteľnosti, daň za psa, daň za užívanie verejného priestranstva, daň za komunálne odpady a drobné stavebné odpady/, daň za dobývací priestor

- príjmy miestnych daní a poplatkov sú stanovené v rovnakej sume na roky 2012-2014, okrem poplatku za uloženie odpadu, kde sa predpokladá nárast príjmov v priebehu rokov o 500,-. Suma príjmov je rovnaká, ako bola naplánovaná v roku 2011, okrem dane z nehnuteľnosti, kde je nižšia /67.000,- Eur/, /r.2010 - 67190,- Eur/. Z toho sa dá usudzovať, že obec neuvažuje v najbližšej budúcnosti so zmenou VZN týkajúceho sa výšky majetkových daní a poplatku za komunálny odpad. Na jednej strane to možno schvaľovať, keďže v roku 2011 došlo k naplneniu len pri dani za užívanie verejného priestranstva a pri príjmoch z úhrad za dobývací priestor. Ostatné plánované dani mali nižší príjem. Na druhej strane je možné očakávať zmenu zákona o majetkových daniach a tým tlak na obce, aby tieto dane dvihli. Osobne neodporúčam zvýšenie sadzieb z dôvodu zloženia obyvateľstva a tiež

z dôvodu, že je možné očakávať nižšie príjmy ako sú naplánované, keďže nezamestnanosť je v obci vysoká. Okrem daňových príjmov nižšie môžu byť z toho dôvodu aj nedaňové príjmy, ktoré sú vykázané v návrhu položkového rozpočtu v skupine 2.

Dotácie a granty

Príjmy z dotácií a grantov sú všetky príjmy obce vykázané podľa ekonomickej klasifikácie v návrhu položkového rozpočtu v skupine 3. V návrhu rozpočtu sa vychádza z minuloročných dotácií poskytnutých obciam na prenesený výkon štátnej správy /školstvo, REGOP, matrika, stavebný úrad, sociálne vecí, skladník CO, starostlivosť o vojnové hroby/ zvýšené o určitú sumu v jednotlivých rokoch. Medzi dotáciami sa nachádzajú aj príjmy ZŠ s MŠ, okrem príspevku na predškolské vzdelávanie, čo je tiež prenesená kompetencia a ZŠ s MŠ ju vo svojom rozpočte zahrnutú má. O túto sumu /2.558,- Eur v roku 2012, 2.686,- Eur v roku 2013 a 2.814,- Eur v roku 2014/ sa dotácie a granty dvihajú a tým aj bežné príjmy celkom. Zároveň o túto sumu rastie aj vykázaný predpokladaný hospodársky výsledok za bežný rozpočet a rozpočet celkom.

2.1.2. Kapitálové príjmy

Tab. č.10 Vývoj kapitálových príjmov obce za roky 2007-2012 v Eur

Rok	Plán	Skutočnosť	% plnenia
2007	556.762	462.823	83,13
2008	73.027	72.828	99,73
2009	1.106.940	101.581	9,18
2010	1.387.000	1.024.020	73,83
2011	462.324	91.722	19,84
2012	370.500	x	x

Zdroj: finančný výkaz plnenia rozpočtu rok 2007, 2008, 2009, 2010, 2011+návrh rozpočtu 2012

Kapitálové príjmy súvisia s napĺňaním a realizáciou investičných zámerov obce. S ich skutočným plnením má obec vždy problémy, o čom svedčí aj tabuľka č.10. V návrhu sú naplánované iba príjmy za rok 2012, ostatné roky majú nulový stav. V roku 2012 sa uvažuje s príjmami z predaja pozemkov /nie je jasné, aké pozemky chceme predávať/ a s príjmami súvisiacimi s projektom rekonštrukcie zdravotného strediska naplánovanými ešte v roku 2011, ktoré sa v minulom roku nenaplnili. Z tabuľky č. 5 vyplýva, že v roku 2012 sa uvažuje so schodkom kapitálového rozpočtu -152.950,- Eur. Keďže v príjmových finančných operáciách sa neuvažuje s finančnými prostriedkami z rezervného fondu, či inými finančnými prostriedkami, upozorňujem na skutočnosť, že kapitálové výdavky môžu byť hradené iba z kapitálových príjmov alebo z prebytku bežného rozpočtu, preto odporúčam urobiť si harmonogram čerpania kapitálových výdavkov v súlade s napĺňaním kapitálových príjmov či plnením bežného rozpočtu. V prípade použitia bežných príjmov na kapitálové výdavky pôjde o porušenia zákona.

2.1.3. Príjmové finančné operácie

Príjmové finančné operácie predstavujú zdroje, ktoré už obec má na účtoch z minulých rokov, napr. rezervný fond, fond opráv a údržby, alebo zdroje, ktoré súce získa v daný rok, ale musí ich vrátiť /napr. úvery/. V návrhu sú medzi príjmovými finančnými operáciami uvedené iba finančné prostriedky z prevodu účtu fondu opráv a údržby. V príjmových finančných operáciach by mal byť aj zostatok daru od Típosu. O ostatných príjmových finančných operáciách sa neuvažuje, napr. o použití prebytku rozpočtu z roku 2011 či úverov, čo možno hodnotiť kladne, keďže obec nedisponuje veľkou rezervou a tiež to, že obec v čase krízy nebude zvyšovať svoju zadlženosť v dôsledku nových úverov.

2. 2. ROZPOČET VÝDAVKOV

2.2.1. Bežné výdavky

Tab. č. 11 Vývoj bežných výdavkov obce /bez ZŠ s MŠ/ za roky 2007-2014 v Eur

Rok	Obec		
	Plán	Skutočnosť	% plnenia
2007	515.136	587.897	114,12
2008	605.922	567.882	93,72
2009	535.760	600.091	112,00
2010	608.370	703.362	115,61
2011	583.538	560.024	95,97
2012	644.110	x	x
2013	508.200	x	x
2014	546.626	x	x

Zdroj: finančný výkaz plnenia rozpočtu rok 2007, 2008, 2009, 2010, 2011+návrh rozpočtu 2012-2014

V tabuľke č. 11 je uvedený vývoj bežných výdavkov za roky 2007-2011 s výhľadom na roky 2012-2014. Podľa údajov skutočnosti, bežné výdavky obce /bez ZŠ s MŠ/ rastli do roku 2011, kedy došlo k ich poklesu. Podľa návrhu rozpočtu bežné výdavky na rok 2012 sú v porovnaní so skutočnosťou roka 2011 vyššie o 84.086,- Eur. Oproti roku 2011 medzi bežnými výdavkami sú najvyššie výdavky na rezervu - nemajetkovú ujmu firme Format v sume 95.779,- Eur, /funkčná klasifikácia:0116, ekonomická klasifikácia: 637012/, s tým zvýšené právne služby v sume 13.600,- Eur, výdavky na opravu domu smútku – 40.000,- Eur, cintorín - materiál -20.000,- Eur /časť náboženské a spoločenské služby, FK:0840/. Obecnému zastupiteľstvu odporúčam zaoberať sa tiež výdavkami a cieľmi týkajúcimi sa knižnice, ktorá je zatvorená už dlhšiu dobu, výdavkami a cieľmi na rekreačné a športové služby a ostatné kultúrne služby. Programové rozpočtovanie je o plánovaní konkrétnych aktivít. Programový rozpočet obsahuje len počet aktivít, položkový rozpočet sumu na to vyčlenenú. Nie je jasné, ktoré aktivity chce obec uskutočniť a kol'ko je vyčlenené na každú z nich samostatne. Pozornosť si tiež zaslúžia výdavky a ciele týkajúce sa sociálne znevýhodnených skupín, najmä dôchodcov. Pri zostavovaní kritérii na pridelenie podielových daní 5 % vychádza z počtu obyvateľov starších ako 60 rokov. 5 % zo sumy podielových daní na rok 2012 tvorí čiastku 37.004,- Eur. V návrhu rozpočtu je na rok 2012 vyhradených na podporu dôchodcov suma 13.312,- Eur, z toho na opatrovateľskú službu 13.012,- eur a na podporu života seniorov v obci 300,- Eur. Zámerom podprogramu 13. 1. nazванého dôchodcovia v obci je dôstojný život najstarších občanov obce Markušovce. Zo žiadneho dokumentu obce sa poslanci, ani iní občania pritom nedozvedia, kol'ko majú Markušovce obyvateľov na 60 rokov a kol'kí z nich by potrebovali reálnu pomoc, pritom ju niektorí z nich aj žiadajú. Z dôvodu nárastu počtu žiakov odporúčam prehodnotiť ciele týkajúce sa školstva, najmä ich organizačného zabezpečenia.

Návrh rozpočtu ZŠ s MŠ

V návrhu rozpočtu ZŠ s MŠ Markušovce sa uvažuje iba s bežnými výdavkami vo všetkých plánovaných rokoch, s postupným zvyšovaním. Výdavky ZŠ s MŠ Markušovce sú v návrhu rozpočtu Obce Markušovce na rok 2012 uvedené v sume 1.245.749,- Eur, čo z celkových naplánovaných výdavkov obce 2.464.440,- Eur predstavuje 50,55 %. V uvedenej sume sú výdavky na školstvo v sume 1.103.263,- Eur a výdavky na sociálnu výpomoc v sume 142.486,- Eur. Oproti roku 2011 sú v návrhu rozpočtu výdavky ZŠ s MŠ Markušovce naplánované nižšie, aj napriek nárastu počtu žiakov a výdavkov na mzdy týkajúce sa najmä preneseného výkonu štátnej správy uvedené v sume. Za rok 2011 bol plán 1.282.497,- Eur, čo z celkových výdavkov roka 2011 2.556.096,- Eur predstavovalo 50,17 %. K zníženiu výdavkov ZŠ s MŠ prispelo najmä zníženie príjmov týkajúcich sa projektov prebiehajúcich v škole. V roku 2012 končí II. projekt, kde sa ešte ráta s príjmami aj výdavkami

v sume 16.652,- Eur, z toho 5 % spoluúčasť obce je 833,- Eur. Pozitívne možno hodnotiť návrh programového rozpočtu, v ktorom sú výdavky rozdelené aj podľa výdavkov na mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania, vrátane odvodov a na výdavky určené na prevádzku.

Z celkových výdavkov týkajúcich sa školstva na rok 2012 /1.103.263,- Eur/ na originálne kompetencie obce /materská škôlka, školský klub detí, školská jedáleň/ pripadá 192.920,- Eur, čo je 17,48 %. Z toho z podielových daní obec v roku 2012 plánuje výdavok v sume 178.612,- Eur. Na základe čoho bola táto suma stanovená, nie je jasné, keďže platné VZN obec nemá. Pre porovnanie za rok 2011 bola schválená suma 149.218,- Eur. Zvyšné výdavky na originálne kompetencie budú hradené z dotácie štátu pre predškolákov /2.558,- Eur/ a z vlastných príjmov ZŠ s MŠ vybraných na základe platných VZN /mimo výdavkov na stravu / v sume 11.850,- Eur.

2.2.2. Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky uvedené v návrhu položkového rozpočtu a v návrhu programového rozpočtu na rok 2012 predstavujú sumu 523.450,- Eur, čo z celkových plánovaných výdavkov obce, vrátane výdavkov ZŠ s MŠ, predstavuje 21,24 %, bez výdavkov ZŠ s MŠ kapitálové výdavky tvoria 42,95 %.

Najvyššiu sumu predstavujú kapitálové výdavky súvisiace s projektom rekonštrukcie zdravotného strediska – spolu 406.350,- Eur. Z dôvodu kúpy drobného majetku podľa uzavretých zmlúv /PC, softvér, vybavenie ambulancii /zvážiť zatriedenie výdavkov /podľa sumy patria medzi bežné výdavky. Pri kapitálových výdavkoch je potrebné zvážiť najmä výdavky týkajúce sa nákupu mantinelov – klzisko, výdavkov na kultúrny dom a revitalizáciu verejného priestranstva. Keďže návrh rozpočtu neobsahuje výdavky na rok 2013, 2014, ani bližší komentár k tomu, pri týchto kapitálových výdavkoch nie je jasné, či je to konečná suma, alebo len suma na rok 2012. V kapitálových výdavkoch sa vôbec nenachádzajú výdavky súvisiace s dokončením Ošustovca, ktoré boli schválené minulý rok. Rozdiely vykazujú aj výdavky týkajúce sa rekonštrukcie budovy bývalého kultúrneho domu. Za pozitívum možno hodnotiť, že pri kapitálových výdavkoch obec nepôjde do úverov. Na druhej strane úhrada kapitálových výdavkov len z vlastných zdrojov /mimo projektu rekonštrukcie zdravotného strediska/ je rizikom, že obec nebude mať v prípade splatnosti faktúr dostatok zdrojov, najmä z dôvodu nerovnomerného prísunu príjmov.

Tab. č. 12 Vývoj kapitálových výdavkov obce /bez ZŠ s MŠ/ za roky 2007-2012 v Eur

Rok	Obec		
	Plán	Skutočnosť	% plnenia
2007	639.680	770.763	120,49
2008	116.843	148.974	127,50
2009	1.472.260	1.284.449	87,24
2010	761.800	202.437	26,57
2011	574.656	135.981	23,66
2012	523.450	x	x
2013	0	x	x
2014	0	x	x

Zdroj: finančný výkaz plnenia rozpočtu rok 2007, 2008, 2009, 2010, 2011+návrh rozpočtu 2012-2014

Porovnaním celkových príjmov a výdajov uvedených v návrhu položkového rozpočtu na roky 2012-2014 s návrhom položkového rozpočtu na roky 2011 – 2013 možno konštatovať, že tieto sú pozmenené v rokoch 2012, 2013 všetky. Oproti minuloročnému rozpočtu návrh príjmov celkom na rok 2012 je navrhnutý vyšší o 447.005,- Eur. Návrh výdavkom celkom je z toho dôvodu tiež vyšší a to o sumu 500.510,- Eur viac. Z toho výdavky na ZŠ s MŠ sú nižšie o 7.251,- Eur a výdavky na obec celkom naopak vyššie o 507.761,- Eur.

Z Á V E R

Po zvážení všetkých okolností a dostupných informácií na základe vyššie uvedeného a na základe predloženého návrhu na uznesenie, bodu 3

o d p o r ú č a m

obecnému zastupiteľstvu predložený návrh rozpočtu:

a/ na rok 2012 schváliť za podmienky, že:

1. príjmy obce spolu sa zvýšia o sumu dotácie na predškolské vzdelávanie, t.j. o 2.558,- Eur
2. celkové príjmy obce sa zvýšia o vlastné príjmy ZŠ s MŠ v sume 11.850,- Eur
Spolu: celkové príjmy +14.408,- Eur
3. zvážiť rozdelenie zvýšenej sumy príjmov na výdavky aj pre nezávislý a nestranný výkon kontrolóra z dôvodu nedostatočného materiálového vybavenia a výrazného zníženia výdavkov schválených oproti minulému roku týkajúcich sa školení
4. zvážiť kapitálové výdavky, najmä výdavky, ktoré nie sú v súlade so strategickými dokumentami obce, prípadne niektoré výdavky viazať rozpočtovým opatrením na čerpanie až po vyjasnení si priorít a zámerov rozvoja obce na nasledujúce roky a po kontrole rozpočtu a následnom schválení obecným zastupiteľstvom

b/ zrušiť časť uznesenie č. 75/2011 týkajúcu sa rokov 2012-2013, keďže dochádza k zmene údajov

c/ rozpočet na roky 2013-2014 vziať iba na vedomie, pretože nie je záväzný

d/ predložiť obecnému zastupiteľstvu stav plnenia k 31. 3. 2012 s 1. návrhom opatrení v zmysle zákona o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy v termíne do 31. 5. 2012 s predchádzajúcim prerokovaním zmien vo finančnej komisii v zmysle VZN o kontrole.

e/ v zmysle zákona o obecnom zriadení schváliť na skúšku na obdobie roka právomoc starostu obce 2012 upravovať schválený rozpočet o 10 % v priebehu celého rozpočtového roka rozpočtovým opatrením len v zmysle § 14, odst. 2, bod a/ zákona o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy, t.j. k presunu rozpočtovaných prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, pričom sa nemenia celkové príjmy a celkové výdavky **s výnimkou** výdavkov na mzdy a odvody s nimi spojené, výdavkov týkajúcich sa hlavného kontrolóra a kapitálové výdavky s podmienkou, že obecné zastupiteľstvo a hlavný kontrolór bude o uskutočnených zmenách oboznámené na najbližšom obecnom zastupiteľstve.

V Markušovciach dňa 13. 3. 2012

Ing. Františka Šteinerová, hlavný kontrolór obce

